

SPRAWOZDANIE ZA 2016 ROK

Z REALIZACJI „PROGRAMU REWITALIZACJI EŁKU
NA LATA 2016-2023”

Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Ełku, 2017 r.

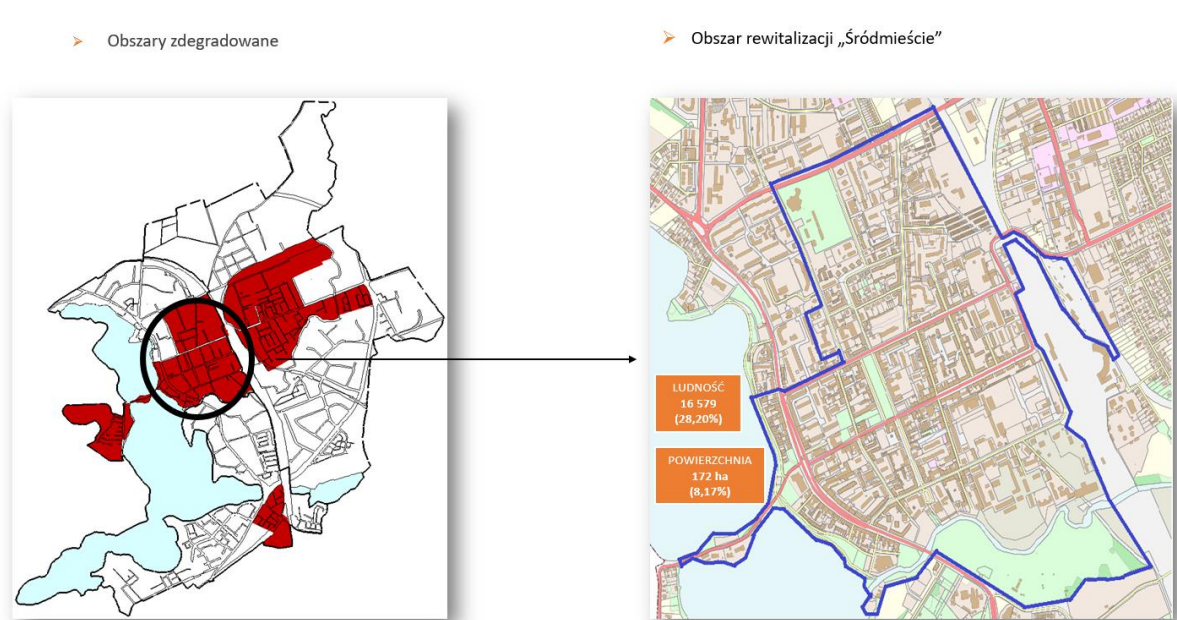
Spis treści

Wprowadzenie	3
Stopień realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych	5
Analiza wskaźnikowa	18
Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację	42
Podsumowanie	45

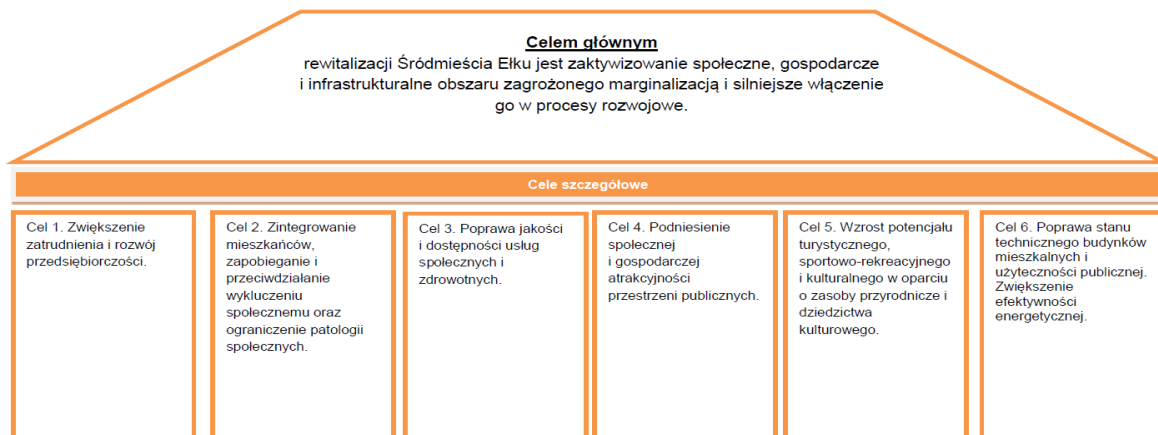
Wprowadzenie

W 2016 r. Rada Miasta Elku przyjęła „Program Rewitalizacji Elku na lata 2016-2023”. Dokument został opracowany w oparciu o nowe podejście do procesu rewitalizacji obszarów miejskich, zaprezentowane w rządowych „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Przygotowana została diagnoza całego miasta w oparciu o podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Diagnoza zawiera szczegółową analizę problemów społecznych oraz gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Na jej podstawie zostały wyznaczone obszary zdegradowane, a spośród nich **obszar rewitalizacji o nazwie „Śródmieście”**, obejmujący (zgodnie z wytycznymi) nie więcej niż 20% powierzchni Elku (172 ha – 8,17%) i zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców (16 579 mieszkańców – 28,20%).

Rysunek 1 Obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji „Śródmieście”.

Następnie, przy udziale społeczności lokalnej, dokonano wyznaczenia kierunków i zaplanowania kompleksowych przedsięwzięć (integrujących działania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne itp.), które w rezultacie mają skutkować wyprowadzeniem obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego i silniejszym włączeniem go w procesy rozwojowe.

W osiągnięciu powyższych celów pomóc ma zaplanowany **system monitorowania realizacji programu, prowadzony na dwóch poziomach:**

1. przedstawienie informacji od beneficjentów projektów wpisanych do programu nt. realizacji danego projektu w roku sprawozdawczym, w tym sprawozdania Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej z wdrażania modelu rewitalizacji w Mieście Ełk;
2. analiza wskaźników sytuacji społeczno-gospodarczej dla całego miasta i obszaru rewitalizacji.

Monitoring realizacji „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023” prowadzi Wydział Strategii Rozwoju Urzędu Miasta Ełku. Projekt sprawozdania za dany rok jest opiniowany przez Zespół ds. rewitalizacji Miasta Ełku. Prezydent Miasta, w terminie do 30 czerwca każdego roku, przedstawia sprawozdanie Radzie Miasta Ełku. Sprawozdania jest publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Ełku.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Stopień realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych

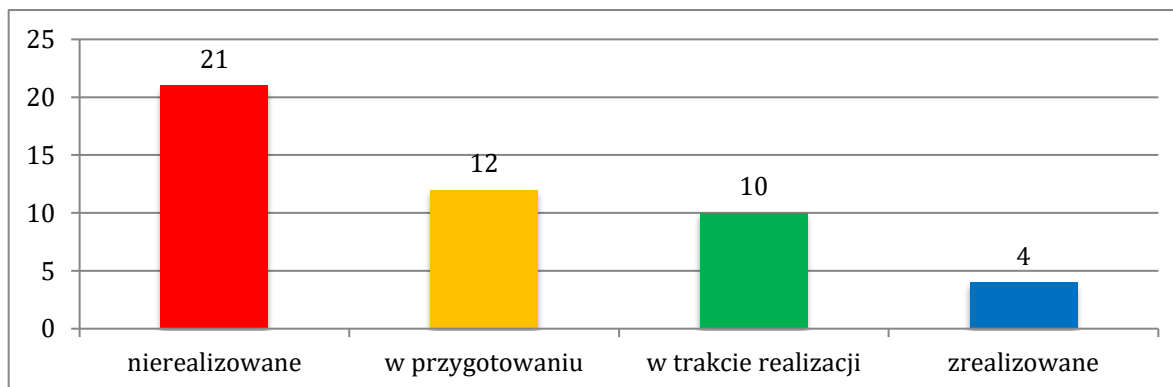
W Programie projekty zostały podzielone na 3 typy:

- ❖ **podstawowe projekty rewitalizacyjne**, realizowane w obszarze rewitalizacji i skierowane do mieszkańców tego obszaru, których realizacja w największym stopniu wpłynie na poprawę sytuacji w Śródmieściu Ełku;
- ❖ **uzupełniające rodzaje działań rewitalizacyjnych** tj. takie, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Programu;
- ❖ **projekty komplementarne do projektów rewitalizacyjnych** – projekty skierowane do szerszego grona odbiorców wykraczającego poza osoby z obszaru rewitalizacji, uzupełniające projekty rewitalizacyjne i dzięki którym prowadzone działania rewitalizacyjne nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary miasta lub nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych.

W corocznych sprawozdaniach monitorowany będzie postęp w realizacji projektów podstawowych. Te działania są bowiem najistotniejsze z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów rewitalizacji. W programie rewitalizacji znalazło się **47 projektów** podstawowych zgłoszonych przez samorząd miejski, samorząd powiatowy, jednostki samorządowe z obszaru pomocy społecznej i kultury, organizacje pozarządowe, kościoły, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

Należy zwrócić uwagę, że program rewitalizacji został uchwalony w kwietniu 2016 r., a następnie poddany zmianom we wrześniu w celu uwzględnienia rekomendacji Ministerstwa Rozwoju. Dopiero w poprzednim roku wystartowały na dobre nabory wniosków o dofinansowanie projektów z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, w tym w ramach instrumentu ZIT bis dedykowanego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ełku (Miasto Ełk, Gmina Ełk). Krótki okres funkcjonowania programu oraz późne rozpoczęcie perspektywy finansowej UE przełożyły się na umiarkowany postęp we wdrażaniu projektów. W pierwszym roku obowiązywania programu nie była realizowana około połowa zaplanowanych projektów podstawowych. 12 projektów było w przygotowaniu, 10 w realizacji, a 4 projekty zostały zakończone (dotyczyły one termomodernizacji budynków wielorodzinnych). W kolejnych latach należy spodziewać się jednak znacznej poprawy w tym zakresie, w szczególności w zakresie projektów społecznych.

Wykres 1 Stopień realizacji projektów podstawowych w 2016 r., ujętych w „Programie Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
1.	Rewitalizacja zespołu zamkowego w Ełku i obszaru wyspy zamkowej	PW Doryb Piotr Basiewicz, Piotr Basiewicz (właściciel) lub Fundacja Zamek w Ełku	Projekt w przygotowaniu Beneficjent przeprowadził badania archeologiczne i architektoniczne, powstały opracowania naukowe. Przygotowana została również koncepcja programowo-przestrzenna zagospodarowania wyspy zamkowej. Planowane jest wykonanie projektu budowlanego.
2.	Przebudowa ul. Wojska Polskiego	Gmina Miasto Ełk	Projekt w przygotowaniu Opracowywana była dokumentacja techniczna projektu. W 2017 r. dla części planowanych prac zostanie złożony wniosek o dofinansowanie w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.
3.	Zagospodarowanie pustych przestrzeni dla rozwoju funkcji turystyczno – rekreacyjnych w mieście Ełk	Gmina Miasto Ełk	Projekt w przygotowaniu W 2016 r. złożony został wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Rozbudowa ścieżek rowerowych nad rzeką Ełk wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Ełku”. W ramach projektu, w obszarze rewitalizacji, planowana jest przebudowa istniejących ścieżek rowerowych nad rzeką Ełk (w obrębie Placu Jana Pawła II oraz w kierunku ul. Żeromskiego i Placu Katedralnego) oraz rozbiórka i przebudowa tzw. zielonego mostku na rzece Ełk z wykonaniem ścieżki rowerowej o długości 24,60 m. Wykonana zostanie infrastruktura towarzysząca, niezbędna do prawidłowego funkcjonowania inwestycji, w postaci: obiektów małej architektury (ławki parkowe, kosze na śmieci, stojaki na rowery), instalacji inteligentnego systemu sterowania oświetleniem, zagospodarowania zieleni bezpośrednio przylegającej do przebudowywanych ścieżek oraz oznakowania ścieżek. Całkowita wartość projektu to ok. 7,18 mln zł. Wnioskowana kwota dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego wynosi ok. 4,5 mln zł.
4.	Przebudowa i modernizacja dróg w obszarze śródmieścia Ełku	Gmina Miasto Ełk	Projekt w trakcie realizacji W 2016 r. nie były realizowane inwestycje drogowe w śródmieściu Ełku. Część projektu zrealizowano w 2015 r., w trakcie prac nad programem rewitalizacji, kiedy to przebudowano ul. Piłsudskiego wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Mickiewicza.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
5.	Rewitalizacja ełckich podwórek	Gmina Miasto Ełk	Projekt w trakcie realizacji Projekt zakłada modernizację 17 podwórek w „Śródmieściu Ełku”. W ubiegłym roku Gmina Miasto Ełk, w ramach instrumentu ZIT bis Ełk Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, otrzymała dofinansowanie na zagospodarowanie 11 podwórek – ul. Świackiego Sępa 1 i ul. Moniuszki 17, 19, ul. Orzeszkowej 15, 17, 19, 21, ul. Mickiewicza 26, 28, 32, ul. Mickiewicza 33, 35, ul. Mickiewicza 27, 29, 31, ul. Mickiewicza 39, ul. Chopina 9, ul. Chopina 19, 21, 23, ul. Słowackiego 22a i Kościuszki 1-3, ul. Wawelska 1-15, ul. Armii Krajowej 38-58. Inwestycja będzie polegała m.in. na budowie chodników, dojazdów i miejsc postojowych, zagospodarowaniu terenów zielonych, montażu placów zabaw, małej architektury i oświetlenia. Całkowita wartość projektu to 6,9 mln zł, z czego dofinansowanie z funduszy unijnych to 3,9 mln zł. Przewidywany termin zakończenia inwestycji to wrzesień 2018 r. Kolejne 4 podwórka (ul. Wojska Polskiego 14, 16, 18, ul. Gdańska 30 – 38 i ul. Gizewiusza 1, ul. Gizewiusza 4-8, ul. Wojska Polskiego 7 – 9) zostaną zmodernizowane w ramach projektu „Teraz czas na zmiany” współfinansowanego z programu Interreg V-A Litwa-Polska 2014-2020. Ponadto zostanie zatrudnionych 8 streetworkerów, których zadaniem będzie dotarcie do grupy młodych osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z całym pakietem narzędzi i działań animacyjnych. Efektem działań będzie realizacja 4 mini projektów na ełckich podwórkach, które zaprezentują poszczególne grupy „podwórkowe”. Projekt wdrażany jest w partnerstwie z miastem Alytus z Litwy. Będzie realizowany do marca 2018 r. Jego całkowita wartość po stronie Miasta Ełk to 2,2 mln zł. Dofinansowanie z funduszy unijnych wynosi ok. 1,9 mln zł.
6.	Adaptacja budynku na potrzeby działalności Ełckiego	Gmina Miasto Ełk	Projekt w trakcie realizacji W 2016 r. pozyskano dofinansowanie z instrumentu ZIT bis Ełk na realizację przedmiotowej inwestycji. W jej ramach zostaną wykonane następujące prace, m.in. modernizacja budynku przy ul. Kościuszki 27 A, zagospodarowanie terenu wokół

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
	Centrum Rewitalizacji Społecznej		budynku i wykonanie drogi dojazdowej do obiektu wraz z miejscami postojowymi. Docelowo w budynku powstanie Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej (E CRS) – miejsce , gdzie zostaną utworzone pracownie tematyczne w zakresie doskonalenia umiejętności zawodowych oraz współpracy międzypokoleniowej. Będą tam prowadzone działania aktywizujące społecznie dzieci, młodzież i dorosłych, a także zawodowo dorosłych. Z E CRS będą korzystać także ełccy animatorzy i pedagodzy ulicy, którzy będą realizowali zajęcia wspierające dzieci, młodzież i dorosłych, borykających się z różnymi problemami. Całkowita wartość projektu to 5,2 mln zł, a dofinansowanie ze środków europejskich wynosi 4,4 mln zł. Inwestycja ma zostać zakończona we wrześniu 2018 r.
7.	Utworzenie i funkcjonowanie młodzieżowego klubu integracji społecznej (schemat A)	Gmina Miasto Ełk we współpracy z jednostkami organizacyjnymi JST i organizacją pozarządową	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.
8.	Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej z kompleksową ścieżką wsparcia (schemat A)	Gmina Miasto Ełk we współpracy z jednostkami organizacjami JST i organizacjami pozarządowymi	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.
9.	Lokalne perspektywy (schemat A)	Gmina Miasto Ełk we współpracy z jednostkami organizacyjnymi JST oraz organizacjami pozarządowymi	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
10.	Modernizacja infrastruktury i wyposażenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku przy ul. Piłsudskiego 8	Gmina Miasto Ełk	Projekt w trakcie realizacji Zadanie dot. modernizacji infrastruktury i wyposażenia MOPS będzie realizowane w ramach projektu „Rozwój transgranicznych inicjatyw społecznych”, współfinansowanego z programu Interreg V-A Litwa-Polska 2014-2020. Partnerami Ełku są litewskie miasta Alytus i Verena. Zakres projektu obejmuje m.in.: • remont pomieszczeń MOPS, • zakup sprzętu rehabilitacyjnego i wyposażenie pomieszczeń MOPS. Ponadto zaplanowane są wspólne szkolenia i wymiana pracowników socjalnych, opracowanie i wdrożenie programu wsparcia dużych rodzin (3+), opracowanie programu opieki socjalnej i zdrowotnej oraz stworzenie sieci wsparcia czy też festyny integracyjne dla rodzin z Ełku oraz miast litewskich. Realizacja projektu po stronie Ełku to ok. 1,7 mln zł (wydatki inwestycyjne – 1 mln, nieinwestycyjne 0,7 mln zł), z czego dofinansowanie unijne to 1,4 mln zł.
11.	Aktywna integracja (schemat A)	Gmina Miasto Ełk, MOPS we współpracy z organizacją pozarządową	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
12.	Wsparcie ełckich rodzin (schemat A)	Gmina Miasto Ełk we współpracy z MOPS Ełk i organizacją pozarządową	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu¹

¹ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku pozyskał dofinansowanie na realizację schematu B tego projektu, skierowanego do mieszkańców z terenu całego miasta (schemat A przeznaczony jest tylko dla osób zamieszkujących obszar rewitalizacji Śródmieście).

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
13.	Świadomi mieszkańcy (schemat A)	Gmina Miasto Ełk we współpracy z MOPS Ełk i organizacją pozarządową	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
14.	Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Piłsudskiego 5 na cele społeczne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku	Powiat Ełcki	Projekt w przygotowaniu Powiat Ełcki posiada projekt przebudowy poddasza. Trwały prace nad opracowaniem dokumentacji technicznej na budowę windy. W 2017 r. planowane jest złożenie wniosku o dofinansowanie inwestycji z instrumentu ZIT bis Ełk. Szacunkowy koszt projektu to ok. 2 mln (dofinansowanie wyniesie 85%).
15.	Razem przeciw wykluczeniu społecznemu (schemat A)	Powiat Ełcki/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.
16.	Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu Ełckiej Kolei Wąskotorowej na potrzeby Muzeum Historycznego w Ełku	Gmina Miasto Ełk/Muzeum Historyczne w Ełku	Projekt w trakcie realizacji W ubiegłym roku Gmina Miasto Ełk pozyskała 4,4 mln zł dofinansowania ze środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego na I etap tego projektu (realizacja – 2017 r.). Zakres inwestycji obejmuje prace związane z odnową zachodniej części EKW: • adaptacja zabytkowego budynku stacji do potrzeb działalności Muzeum Historycznego w Ełku, • prace porządkowe polegające na usunięciu obiektów w złym stanie technicznym, • zagospodarowanie terenów zielonych wokół zabytkowego budynku stacji, • zainstalowanie elementów małej architektury, • oświetlenie, • wykonanie ciągów pieszych, • renowacja taboru.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
			W 2016 r. został złożony wniosek o dofinansowanie II etapu inwestycji - utworzenia na terenie EKW Parku Odkrywców Kolei. Przedmiotem projektu jest wykonanie robót budowlanych, uwzględniających zagospodarowanie i rozwój przestrzeni publicznych, ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych. Koszt prac na wynosić ok. 4,2 mln zł (wnioskowane dofinansowanie – 3,4 mln zł). Efektem końcowym ma być stworzenie w przyszłości, we wschodniej części terenu EKW, produktu turystycznego pn. Park Odkrywców Kolei, z intuicyjnymi i nowoczesnymi urządzeniami, które będą przybliżać dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym prawa fizyki, wykorzystywane w działaniu kolei wąskotorowych.
17.	Dziedzictwo Mazur	Gmina Miasto Ełk/ Muzeum Historyczne w Ełku	Projekt w trakcie realizacji W ramach projektu zostały przeprowadzone: • renowacja zabytkowych parowozów Ty2-1285 i 0149-1, • remonty wagonów i lokomotyw obsługujących ruch turystyczny, • remonty taboru stanowiącego ekspozycję: wagon mieszkalny, brankard, pług odśnieżny, wagony normalnotorowe, wagon osobowy MBD1, • remonty eksploatowanej linii kolejowej (wymiana podkładów, profilowanie toru, wycinka zarośli). Koszt ww. działań wyniósł niemal 250 tys. zł.
18.	Prace renowacyjne w Kościele pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Ełku	Rzymskokatolicka Parafia Najświętszego Serca Jezusowego w Ełku	Projekt w trakcie realizacji W ramach projektu w zeszłym roku przeprowadzono część zaplanowanych prac: • wykonanie i wymianę drzwi głównych wejściowych wraz z naświetleniem, • remont ścian i sufitów przedsionków oraz klatek schodowych, • renowację drewnianych okładzin, • renowację ławek w przedsionku głównym, • renowację drzwi głównych wahadłowych w głównym przedsionku, • wymianę starych krat w posadzce, • wymianę okien w zakrystii, • renowację posadzki wewnątrz budynku kościoła,

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
			• remont organów. Całkowity koszt ww. działań wyniósł 165 tys. zł, z czego niemal połowę stanowiły dotacje z budżetu Gminy Miasta Ełk na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.
19.	Rewitalizacja zdegradowanych terenów komunalnych nad rzeką Ełk u zbiegu ul. Parkowej i Wojska Polskiego	Gmina Miasto Ełk	Projekt w przygotowaniu Projekt zakłada kontynuację zagospodarowywania terenu przy rzece Ełk u zbiegu ulic Parkowej i Wojska Polskiego – III, IV i V etap Parku Kopernika. W 2016 r. złożono wnioski o dofinansowanie z funduszy unijnych etapów nr III i IV. Zaplanowane prace: • III etap (u ujścia rzeki Ełk) – wykonanie ciągu pieszo-rowerowego i ścieżki do biegania, budowa tarasu z widokiem za rzekę, wykonanie oświetlenia, rozbudowa monitoringu, montaż małej architektury, zagospodarowanie zieleni; • IV etap – budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Ełk, wykonanie oświetlenia, odmulenie dna rzeki i umocnienie brzegów (na odcinku III etapu). Na realizację ww. działań przewidziano koszty w wysokości 4 mln zł. 85% tej kwoty, czyli 3,4 mln zł, ma pochodzić z funduszy unijnych. Z kolei etap V jest częścią projektu pn. „Rozbudowa ścieżek rowerowych nad rzeką Ełk wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Ełku”, opisanego szerzej w pkt. 3.
20.	Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych w ramach Centrum Aktywności Seniorów. Adaptacja budynku na potrzeby działalności przy ul. Wojska Polskiego 24	Gmina Miasto Ełk we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ełku	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
21.	Rewaloryzacja budynku Zespołu Szkół Mechaniczno – Elektrycznych w Ełku	Powiat Ełcki/ Zespół Szkół Mechaniczno – Elektrycznych w Ełku	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
22.	Zagospodarowanie terenu i zieleni Ełckiego Centrum Kultury	Ełckie Centrum Kultury	Projekt w przygotowaniu W 2016 r. trwały prace związane z przygotowaniem dokumentacji dla projektu, którego elementem będzie zagospodarowanie terenu między budynkiem ECK a ulicą Zamkową. Powstanie park muzyczny dla dzieci i dorosłych. W parku pojawi się niewielka scena, na której będą mogły się odbywać koncerty, spotkania taneczne itp. Ustawione zostaną również plenerowe instrumenty muzyczne. Koszt projektu, w połączeniu z budową sali kameralnej, to 8 mln zł. Na początku 2017 r. złożony został wniosek o dofinansowanie inwestycji w kwocie 6,1 mln zł z instrumentu ZIT bis Ełk.
23.	Zadaszenie amfiteatru Ełckiego Centrum Kultury	Ełckie Centrum Kultury	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
24.	Wielopokoleniowa integracja społeczna	Rzymskokatolicka Parafia NSJ w Ełku/Akcja Katolicka im. Św. Stanisława Kazimierczyka	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
25.	Przeciwdziałanie marginalizacji osób bezdomnych	Dom dla osób bezdomnych i najuboższych Monar-Markot w Ełku	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
26.	Termomodernizacja budynku przy ul. Chopina 23	Administrator sp. z o.o. w Ełku	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
27.	Termomodernizacja budynku przy ul. Gdańskiej 22/24	Administrator sp. z o.o. w Ełku	Projekt zrealizowany Inwestycja polegała na remoncie elewacji z dociepleniem. Zakres prac obejmował wykonanie docieplenia styropianem z kolorystyczną wyprawą elewacyjną, zwieńczenie docieplenia obróbkami blacharskimi, remont balkonów, wymianę okienek piwnicznych. Koszt prac wyniósł 189 tys. zł.
28.	Termomodernizacja budynku przy ul. Orzeszkowej 14A	Administrator sp. z o.o. w Ełku	Projekt zrealizowany W 2016 r. wykonano remont elewacji z dociepleniem (docieplenie ścian styropianem, wykonanie kolorystycznej wyprawy elewacyjnej, wymiana podokienników, remont balkonów). Na realizację inwestycji przeznaczono 225 tys. zł.
29.	Termomodernizacja budynku przy ul. Gdańskiej 2 /Mickiewicza 21	Administrator sp. z o.o. w Ełku	Projekt zrealizowany W ubiegłym roku przeprowadzono termomodernizację budynku przy ul. Gdańskiej 2 i Mickiewicza 21. W ramach inwestycji docieplono strop ostatniej kondygnacji, wymieniono część pokrycia dachu, wykonano docieplenie ścian styropianem wraz z kolorystyczną wyprawą elewacyjną, dokonano zwieńczenia docieplenia obróbkami blacharskimi. Całkowita wartość przeprowadzonych prac wyniosła 340 tys. zł.
30.	Termomodernizacja budynku przy ul. Mickiewicza 37 i 39	Administrator sp. z o.o. w Ełku	Projekt w trakcie realizacji W ramach projektu dokonano remontu elewacji frontowej z dociepleniem. Zakres prac obejmował docieplenie ściany frontowej styropianem z wykonaniem kolorystycznej wyprawy elewacyjnej, docieplenie bram wjazdowych, wymianę podokienników oraz remont balkonów. Koszt inwestycji to 191 tys. zł.
31.	Termomodernizacja budynku przy ul. Wojska Polskiego 24	Administrator sp. z o.o. w Ełku	Projekt w trakcie realizacji W poprzednim roku przeprowadzono część działań przewidzianych w projekcie. Wykonano remont elewacji od strony klatek schodowych z dociepleniem i wykonaniem

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
			kolorystycznej wyprawy elewacyjnej. Całkowita wartość przeprowadzonych prac wyniosła ok. 187 tys. zł.
32.	Termomodernizacja budynku przy ul. Wojska Polskiego 33A	Administrator sp. z o.o. w Ełku	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
33.	Termomodernizacja budynku przy ul. Wojska Polskiego 34	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
34.	Termomodernizacja budynku przy ul. Wojska Polskiego 36	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	Projekt zrealizowany Inwestycja polegała na dociepleniu ściany podłużnej południowej oraz wymianie podłogi betonowych w loggiach. Koszt przeprowadzonych prac wyniósł 150 tys. zł.
35.	Termomodernizacja budynku przy ul. Żeromskiego 1	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
36.	Termomodernizacja budynku przy ul. Żeromskiego 3	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
37.	Termomodernizacja budynku przy ul. Armii Krajowej 9	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
38.	Termomodernizacja budynku przy ul. Gdańskiej 6	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
39.	Termomodernizacja budynku przy ul. Gdańskiej 10	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
40.	Termomodernizacja budynku przy ul. Gdańskiej 12	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
41.	Termomodernizacja budynku przy ul. Mickiewicza 7	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
42.	Termomodernizacja budynku przy ul. Mickiewicza 9A	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu
43.	Prace rewitalizacyjne w budynku Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Ełckiej w Ełku	Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Ełckiej	Projekt w trakcie realizacji W minionym roku w Wyższym Seminarium Duchownym przeprowadzono następujące prace: • remont elewacji budynku, w tym remont elewacji północno-zachodniej (czyszczenie, spoinowanie, hydropiaskowanie, naprawa pęknięć, wymiana uszkodzonych cegieł), • obróbki blacharskie (mury ogniowe, okapy, kołnierze, gzymsy, wymiana zniszczonych rynien dachowych, remont części drewnianych, wymiana części drewnianych ścian konstrukcyjnych oraz krokwi, podsufitek i zniszczonych dachówek), • remont tynków (odbitcie tynków z zaprawy, obmycie, uzupełnienie krawędzi gzymsów i parapetów, nałożenie tynków renowacyjnych), • odkopanie i izolacja fundamentu budynku. Wartość ww. działań wyniosła ok. 157 tys. zł.

STOPIEŃ REALIZACJI PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Stan realizacji w 2016 r.
44.	Adaptacja poddasza nad Szkoła Podstawową nr 2 na potrzeby judo w Ełku	Gmina Miasto Ełk, Międzyszkolny Klub Sportowy „Żak”, Szkoła Podstawowa nr 2	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu. W 2017 r. planowane jest przygotowanie dokumentacji technicznej.
45.	To jest moje miejsce, bo kocham to miejsce	Fundacja „Human Lex Instytut”	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk.
46.	Renowacja zabytkowego budynku kościoła oraz otoczenia	Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów	Projekt w przygotowaniu Planowane jest złożenie w 2017 r. wniosku o dofinansowanie projektu w ramach instrumentu ZIT bis Ełk. Przystąpiono do przygotowania dokumentacji technicznej.
47.	Szkoła przedsiębiorczości	Stowarzyszenie Adelfi	W 2016 r. nie realizowano działań w ramach projektu

Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźników sytuacji społeczno-gospodarczej, tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione, prowadzona jest dla obszaru rewitalizacji „Śródmieście”, jak i całego Ełku. Wynika to z przyjętej przez Ministerstwo Rozwoju metodologii wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Zgodnie z nią, za negatywne zjawisko uznaje się sytuację, gdy dany miernik wskazuje na niski poziom rozwoju lub dokumentuje silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do wartości referencyjnej dla całego miasta. Takie podejście umożliwi ocenę, czy i w jakim stopniu sytuacja w obszarze rewitalizacji ulega poprawie. Część wskaźników jest przedstawiana jedynie dla Śródmieścia (gdy dane dot. realizacji zaplanowanych w programie projektów) bądź dla całego Miasta (gdy niemożliwe jest pozyskanie danych wyłącznie dla obszaru rewitalizacji).

W tabelach zostały zaprezentowane dane wyjściowe określone na etapie sporządzania programu², dane za 2016 r. oraz wartości docelowe, które mają zostać osiągnięte na koniec 2023 r. Przy wskaźnikach wykorzystanych w diagnozie programu do wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, porównujących sytuację w Śródmieściu do średniej miejskiej, zaznaczono:

- **Kolorem zielonym** – stan, gdy dany miernik wskazuje na wyższy poziom rozwoju Śródmieścia w odniesieniu do średniej dla całego Ełku (niewystępowanie negatywnego zjawiska w danym aspekcie),
- **Kolorem czerwonym** - stan, gdy dany miernik wskazuje na niższy poziom rozwoju Śródmieścia w odniesieniu do średniej dla całego Ełku (występowanie negatywnego zjawiska w danym aspekcie).

Liczba ludności obszaru rewitalizacji „Śródmieście”, wg zameldowań, na koniec 2016 r. wyniosła 16 384 osoby i zmniejszyła się wobec wartości bazowej o 195 osób. W całym mieście liczba zameldowanych mieszkańców wzrosła o 305.

Tabela 1 Liczba osób zameldowanych na koniec 2016 r. (źródło: Urząd Miasta Ełku, Referat Spraw Obywatelskich).

Śródmieście	Ełk
16 384 osób	59 083 osób

² W zależności od typu danych były to wartości za 2014 r. lub 2015 r. W przypadku danych w celu 6 przyjęto wartości bazowe (2013 r.) i wartości docelowe, ustalone w dokumencie „Działania Miasta Ełk na rzecz redukcji emisji CO2 do 2020 r.” (tzw. program niskoemisyjny), w celu zachowania spójności pomiędzy oboma programami.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Tabela 2 Wskaźniki celu 1 „Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości”.

Cel 1 – Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości.						
Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Ełk
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	2016 r.
Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (w danym roku)	szt.	Urząd Miasta Ełku, Wydział Organizacyjny, Referat Działalności Gospodarczej	6,62	6,32	7,95	5,58
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców (w danym roku)	osoby	Powiatowy Urząd Pracy	5,55	4,30	4,44	2,92
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym na 100 mieszkańców (w danym roku)	osoby	Powiatowy Urząd Pracy	2,44	0,73	1,95	0,42
Liczba powstałych przedsiębiorstw społecznych (narastająco)	szt.	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	3	nd
Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem objętych wsparciem w ramach projektów dot. aktywizacji zawodowej (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	480	
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w ramach projektów dot. aktywizacji zawodowej (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	41	

Komentarz – wskaźniki celu 1

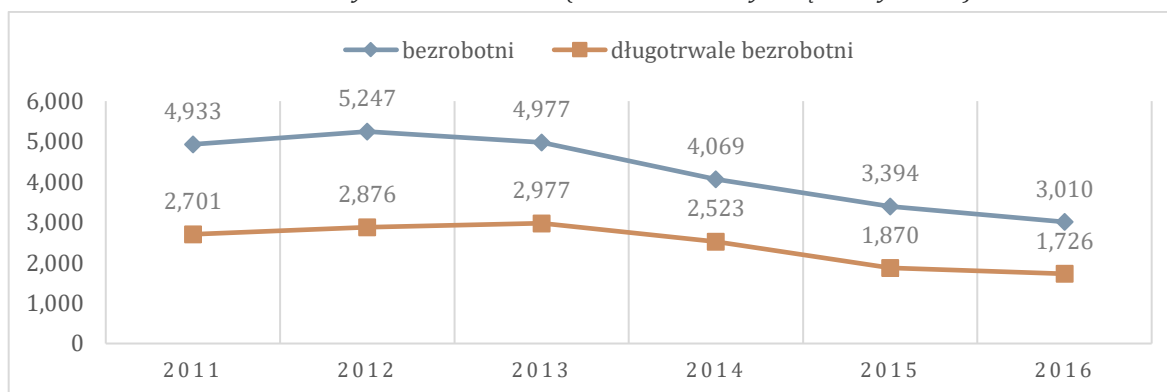
Cel 1 „Zwiększenie zatrudnienia i przedsiębiorczości” zakłada m.in.:

- aktywne działania skierowane do osób długotrwale pozostających bez pracy w celu poprawy możliwości znalezienia zatrudnienia;
- rozwój przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej.

Analiza wskaźników celu 1, wymienionych w tabeli powyżej, wskazuje na znaczną i bardzo dynamiczną **poprawę na lokalnym rynku pracy**, w tym w Śródmieściu Ełku. W dwóch przypadkach, w 2016 r. zostały osiągnięte wartości docelowe dla obszaru rewitalizacji, założone na 2023 r. Dane za kolejne lata pokażą, czy jest to stałe zjawisko i czy wymagana jest korekta wartości docelowych.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Śródmieściu wynosi 704 osoby i zmniejszyła się wobec wartości bazowej o 23,48%. Z kolei liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zmniejszyła się o 70,37% i wynosiła w grudniu 2016 r. 120 osób. Jest to odzwierciedlenie ogólnomiejskiego trendu spadku bezrobocia, którego największa dynamika miała miejsce w latach 2013-2015.

Tabela 3 Dane dot. osób bezrobotnych w Ełku w 2016 r. (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Ełku).

Niemniej należy zaznaczyć, że mimo znacznej poprawy statystyk dot. bezrobocia, wskaźniki dla obszaru rewitalizacji Śródmieście są gorsze od średnich wartości dla miasta. Oznacza to, że nadal mamy do czynienia z negatywnym zjawiskiem w tym aspekcie i zaplanowane w programie działania powinny być realizowane.

Poziom przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych, pomimo niewielkiego spadku, ciągle jest na większym poziomie niż ogólnie w Ełku. Na koniec zeszłego roku w Śródmieściu zarejestrowanych było 1 036 podmiotów gospodarczych (prawie 1/3 wszystkich firm w Ełku). W porównaniu do wartości bazowej w Śródmieściu ubyły 62 podmioty gospodarcze.

Poprawa na rynku pracy, w tak dużym zakresie, została osiągnięta jeszcze przed realizacją zaplanowanych w programie projektów rewitalizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej. Jak już wspomniano, program rewitalizacji funkcjonuje od kwietnia 2016 r. i jest to zbyt krótki czas, aby zrealizować projekty i osiągnąć efekty w tak skomplikowanej kwestii. Dodatkowo dopiero w 2017 r. będą dostępne, w odpowiednim zakresie, środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty społeczne dot. aktywizacji zawodowej, w tym w ramach instrumentu ZIT bis Ełk. Realizacja tych projektów powinna spowodować dalszy spadek bezrobocia w obszarze rewitalizacji, a co za tym idzie w całym mieście.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Cel 2 – Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych.

Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Ełk
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	2016 r.
Liczba ofiar przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców (w danym roku)	osoby	Komenda Powiatowa Policji w Ełku	0,15	0,70	0,12	0,43
Osoby, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców (w danym roku)	osoby	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku	5,69	4,10	4,56	2,26
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	1 200	nd
Liczba dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	500	
Liczba osób starszych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	250	

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Liczba osób z uzależnieniami zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	350	
Liczba osób niepełnosprawnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym (narastająco)	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	100	
Liczba podjętych/wspartych inicjatyw lokalnych (narastająco)	szt.	Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Ełku; beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	6	80	11

Komentarz – wskaźniki celu 2

W celu 2 dąży się do włączenia społecznego grup dotkniętych różnego rodzaju problemami społecznymi i całych rodzin poprzez podjęcie zróżnicowanych przedsięwzięć w zakresie aktywnej integracji społecznej, które umożliwią zmianę dotychczasowego sposobu życia poszczególnym osobom i całym społecznościom. W odniesieniu do głównych wskaźników, mierzących sytuację w Śródmieściu i porównując ją do średniej miejskiej, zaobserwowano:

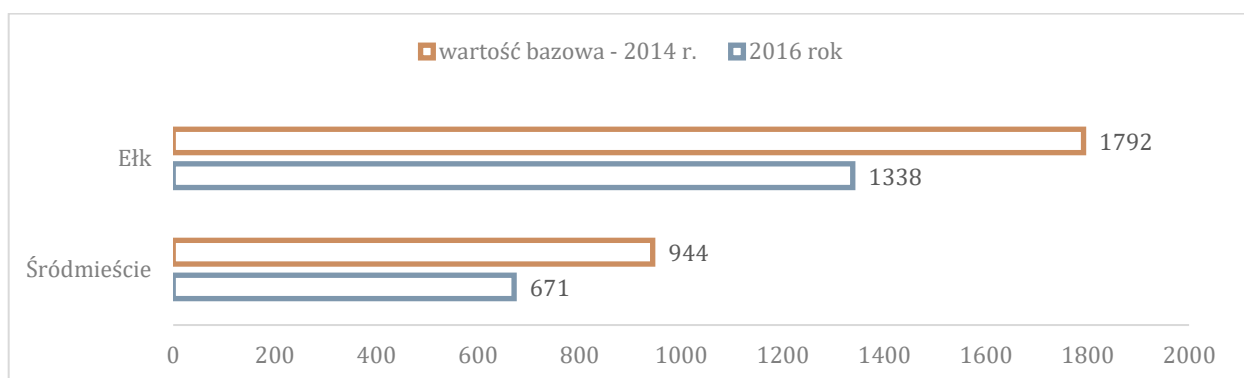
- znaczny wzrost liczby osób, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą („Niebieska Karta”) – zarówno w obszarze rewitalizacji, jak i całym Ełku;

Policja i służby miejskie odpowiedzialne za politykę społeczną zaobserwowały znaczny wzrost liczby prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”. Spowodowane jest to najprawdopodobniej większą świadomością społeczną dot. przemocy. Skutek odnoszą prowadzone przez miasto projekty, kampanie itp. działania z zakresu przeciwdziałania przemocy, np. kampania „Biała Wstążka”, której celem jest walka z przemocą wobec kobiet. Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne i socjalne dla osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy. Tworzone są grupy robocze czy też powołany został przez Prezydenta Ełku zespół interdyscyplinarny.

Wg statystyk osobami bezpośrednio doznającymi przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety, następnie mężczyźni, a najrzadziej dzieci. Zwiększa się liczba mężczyzn doznających przemocy. Dzieci krzywdzone, doświadczające bezpośrednio przemocy i przeżywające przemoc pośrednio, czyli świadkowie przemocy, stanowią około połowy ogólnej liczby ofiar przemocy. Dane wskazują jednoznacznie na zwiększający się odsetek sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu. Prawie 45% „Niebieskich Kart” w Ełku dotyczy obszaru rewitalizacji Śródmieście.

- wyraźną poprawę wskaźnika dot. ubóstwa, spowodowaną najprawdopodobniej poprawą na rynku pracy (opisaną szerzej przy komentarzu do celu nr 1) czy też realizacją rządowego programu Rodzina 500+. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa spadła (w stosunku do 2014 r.) w Śródmieściu o prawie 29%, a w całym Ełku o 25%.

Wykres 2 Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z powodu ubóstwa (źródło: MOPS).

Jak już wspomniano, program rewitalizacji funkcjonował przez niecałe trzy kwartały 2016 r. W pierwszej kolejności realizowane są projekty infrastrukturalne, które następnie służyć będą projektom „miękkim” prowadzącym rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych. Kluczowe pod tym względem są inwestycje prowadzące do modernizacji MOPS oraz adaptacji budynku przy ul. Kościuszki 27B na potrzeby Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej. Dzięki nim powstanie odpowiednie zaplecze do wdrażania inicjatyw społecznych w Śródmieściu Ełku. Dlatego też wskaźniki dot. liczby osób z różnych grup, dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, nie były realizowane w

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

2016 r. Wydaje się, że projekty społeczne będą w największej mierze realizowane w latach 2018-2020, po stworzeniu odpowiednich warunków technicznych i uzyskaniu dofinansowania na realizację zaplanowanych działań „miękkich”.

W obszarze rewitalizacji Śródmieście przyznano dofinansowanie z budżetu miasta dla 6 inicjatyw lokalnych (w całym Ełku wsparto 11 inicjatyw).

Tabela 4 Inicjatywy lokalne w Śródmieściu, którym przyznano dofinansowanie w 2016 r. (źródło: Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Miasta Ełku).

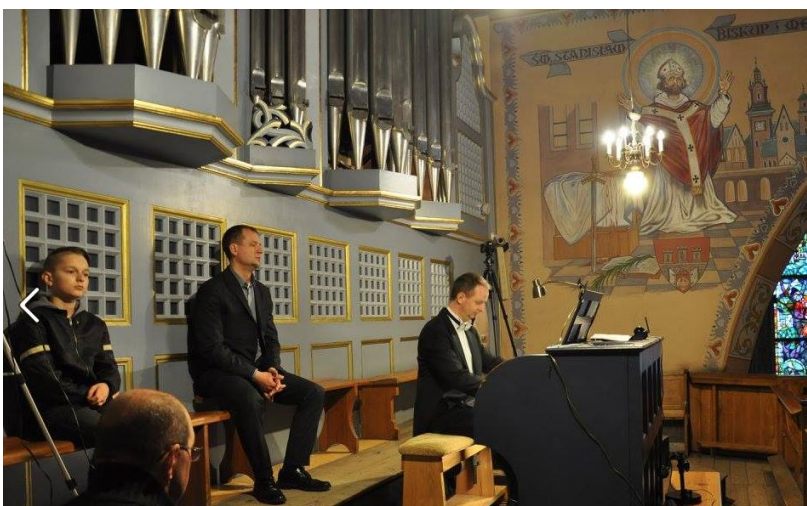
nazwa zadania	wnioskodawca	zakres	całkowity koszt	kwota dotacji
Tunel	Grupa mieszkańców	Wystawa fotografii w tunelu przy dworcu PKP	82 357 zł	25 000 zł
Przyjazne podwórko	Grupa mieszkańców	Wyposażenie placu zabaw między budynkami ul. Słowackiego 17 i 19	50 996,69 zł	12 000 zł
Muzyka – pasja ponad wszystkie	Ełckie Towarzystwo Muzyczne	Koncert utworów Antonio Vivaldiego w wykonaniu Chóru Kontrapunkt, Chóru PSM II stopnia w Ełku i Ełckiej orkiestry Kameralnej	63 910 zł	20 000 zł
Oratorium na Boże Narodzenie	Ełckie Towarzystwo Muzyczne	Koncert świąteczny Chóru Kontrapunkt, Chóru PSM II stopnia w Ełku, solistów i Ełckiej orkiestry Kameralnej.	60 310 zł	5 000 zł
Organy kościoła NSJ – król instrumentów	Grupa mieszkańców	Renowacja organów	15 200 zł	10 000 zł
Organy kościoła NSJ – król instrumentów etap II	Grupa mieszkańców	Renowacja organów II etap	56 400 zł	27 000 zł

Rysunek 2 Koncerty „Oratorium na Boże Narodzenie” i „Antonio Vivaldi Mistrz Baroku” (źródło: Chór Kontrapunkt).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Rysunek 3 Koncert organowy na zmodernizowanych organach w kościele NSJ w Ełku (źródło: Parafia NSJ – Facebook).

Rysunek 4 Plac zabaw przy ul. Słowackiego 17 i 19 (zdjęcie: Urząd Miasta Ełku).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Cel 3 – Poprawa jakości i dostępności usług społecznych i zdrowotnych						
Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Ełk
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	2016 r.
Osoby, którym zrealizowano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na 100 mieszkańców (w danym roku)	osoby	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku	4,17	3,42	3,33	2,65
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu programu	szt.	MOPS, Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, PCPR, Dom dziennego pobytu dla osób starszych	nd	0	4	nd
Liczba usług świadczonych przez podmioty wsparte w programie (w danym roku)	szt.	Wydział Polityki Społecznej UM Ełku, MOPS, Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, PCPR, Dom dziennego pobytu dla osób starszych	76	76	133	nd
Liczba osób świadczących usługi wspierające animację lokalną (animatorzy lokalni, streetworkerzy itp.) – w danym roku	osoby	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	4	5	15	5
Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście	Miasto Ełk – wartość bazowa	Miasto Ełk – 2016 r.	Miasto Ełk – wartość docelowa
Liczba osób, które skorzystały z działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej (narastająco)	osoby	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku	nd	5 748	8 720	6 438

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Liczba osób, które skorzystały z usług społecznych świadczonych przez podmioty wsparte w programie (w danym roku)	osoby	Wydział Polityki Społecznej UM Ełku, MOPS, Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, PCPR, Dom dziennego pobytu dla osób starszych	nd	21 956	22 111	22 396

Komentarz – wskaźniki celu 3

Cel 3 w głównej mierze zakłada **wzmocnienie instytucji odpowiedzialnych za realizację działań z zakresu świadczenia usług społecznych**. Przede wszystkim borykają się one z problemami natury technicznej (niedostosowana infrastruktura) i kadrowej (niewystarczająca liczba pracowników, brak środków na podnoszenie kwalifikacji). W „Programie Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023” znalazły się 4 inwestycje mające na celu poprawę jakości funkcjonowania instytucji świadczących usługi społeczne. Przebudowie/modernizacji/adaptacji mają ulec budynki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, budynek na potrzeby Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej i budynek pod Dom dziennego pobytu dla osób starszych. W 2016 r. rozpoczęto działania zmierzające do wykonania trzech pierwszych inwestycji spośród wyżej wymienionych.

Poprawa warunków technicznych budynków ma wpłynąć na polepszenie warunków pracy oraz zwiększenie ilości i jakości oferowanych usług społecznych. Liczba usług w 2016 r. nie zmieniła się. Nie ma usług dedykowanych jedynie dla mieszkańców Śródmieścia. Usługi świadczone przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku, PCPR i MOPS przeznaczone są dla wszystkich mieszkańców miasta, w tym osoby z obszaru rewitalizacji. Realizacja zaplanowanych inwestycji powinna poszerzyć katalog usług społecznych, zwłaszcza w obliczu powstania Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej.

Liczba osób, które korzystały z usług społecznych wzrosła wobec wartości bazowej o 155 osób. Nastąpiło zwiększenie liczby osób korzystających z oferty PCPR i Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ełku. Szczególnie duży wzrost, o ponad 2 tys. osób, miał miejsce w przypadku Wydziału Polityki Społecznej. W porównaniu do 2015 r. zwiększyła się liczba osób korzystających z usług w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień, jak również liczba uczestników forów i spotkań organizowanych przez Wydział. Ponadto Wydział realizuje również nową usługę dla mieszkańców Ełku – Ełcką Kartę Seniora.

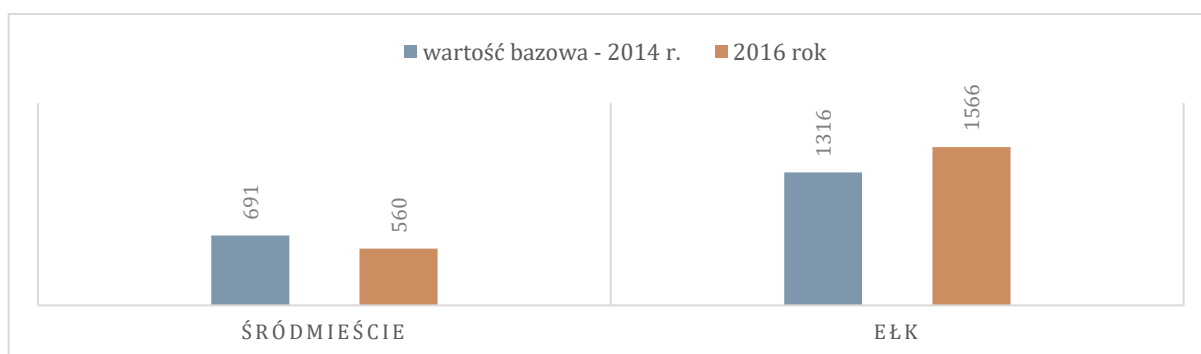
Rysunek 5 Ełcka Karta Seniora.

Z drugiej strony obserwuje się spadek osób korzystających z usług oferowanych przez MOPS. Wybiegając w przyszłość zakłada się, że spośród klientów MOPS więcej osób objętych będzie pomocą niepieniężną - usługami na rzecz rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych czy chorych. Zmniejszała się będzie liczba osób, którym przyznawane będą świadczenie pieniężne. Jest to ściśle powiązane z opisywaną w poprzednich celach poprawą sytuacji zawodowej mieszkańców Ełku i ogólną tendencją wzrostu zamożności mieszkańców, a z drugiej strony „starzeniem się” społeczeństwa czy też silnym nastawieniem na działania prorodzinne.

W celu 3 przewiduje się również poprawę dostępu do usług zdrowotnych i prowadzenie działań z zakresu **profilaktyki zdrowia**. W 2016 r. w obszarze rewitalizacji nastąpiła zauważalna poprawa wskaźnika dot. osób, którym zrealizowano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby. Liczba takich osób spadła o 131. Natomiast ogólnie w całym Ełku nastąpił przyrost o 250 osób. W związku z tym, w przeliczeniu na 100 osób, zmniejszył się dystans pomiędzy Śródmieściem a średnią miejską.

Wykres 3 Osoby, którym zrealizowano świadczenia pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby (wartość bazowa i 2016 r., źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej).

W 2016 r. niemal 9 tys. osób, z terenu całego miasta, skorzystało z działań służących profilaktyce zdrowia. Dwukrotnie zwiększyła się liczba kobiet korzystających z poradni laktacyjnej. Wzrosła też liczba podpisanych umów grantowych na realizację zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Cel 4 – Podniesienie społecznej i gospodarczej atrakcyjności przestrzeni publicznych						
Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Elk
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	2016 r.
Poziom zrewitalizowania obszaru (powierzchnia, narastająco)	%	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	5,81%	5,81%	10,17%	nd
Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich (narastająco)	m ²	beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	58,4	75 000	2 977
Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg (narastająco)	km	Wydział Mienia Komunalnego Urzędu Miasta Elku	nd	2016 r. - 0 Narastająco - 0,702	3	0,74

Komentarz – wskaźniki celu 4

Zgodnie z Krajową Polityką Miejską, obszary śródmiejskie są kluczowymi elementami miasta, wpływającymi na poczucie ładu przestrzennego i atrakcyjność miasta. Dlatego w celu 4 planuje się położenie nacisku na kreowanie ogólnodostępnej, estetycznej, bezpiecznej, wielofunkcyjnej i „zielonej” przestrzeni publicznej.

W 2016 r. rozpoczęto realizację kilku projektów z zakresu **zagospodarowania przestrzeni publicznej** (np. rewitalizacja podwórek), a część inwestycji oczekuje na przyznanie dofinansowania (Park Kopernika, Park Odkrywców Kolei przy EKW). Spoza projektów uwzględnionych w programie rewitalizacji, w Śródmieściu przeprowadzono jedną inwestycję, którą uwzględniono we wskaźnikach dot. odnowionej przestrzeni ełckiego Śródmieścia. Była to przebudowa schodów terenowych pomiędzy ul. Pułaskiego a Wojska Polskiego, spełniających funkcję komunikacyjną oraz tarasu widokowego na Jezioro Ełckie (pow. 58,4 m²). Ze względu na niewielką powierzchnię inwestycji, wskaźnik poziomu zrewitalizowania obszaru nie zmienił swojej wartości.

W 2015 r., okresie opracowywania „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-20123”, zrealizowano część projektu podstawowego – „Przebudowa i modernizacja dróg w obszarze Śródmieścia”. W jego ramach zmodernizowano ul. Piłsudskiego z przebudową skrzyżowania z ul. Mickiewicza. W ubiegłym roku nie prowadzono budowy/przebudowy dróg w Śródmieściu Ełku. W całym mieście wybudowano 358 m nowych dróg (ulice Jesienna i Letnia) oraz zmodernizowano 381,8 m dróg (ul. Broniewskiego i Jaćwingów).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Cel 5 – Wzrost potencjału turystycznego, sportowo-rekreacyjnego i kulturalnego w oparciu o zasoby przyrodnicze i dziedzictwa kulturowego

Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Ełk		
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)
Udział osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Ełku w ogólnej liczbie dla województwa warmińsko-mazurskiego (w danym roku)	%	BDL GUS	nd			1,52%	Brak danych ³	2,00%
Liczba noclegów przypadających na 1 turystę (w danym roku)	szt.	BDL GUS	nd			2,71	Brak danych	3,25
Liczba produktów turystycznych	szt.	Urząd Miasta Ełku	nd			28	30	32
Zwiedzający muzea i oddziały na 1000 mieszkańców województwa (w danym roku)	osoby	BDL GUS	22,48	25,27	40,00	nd		
Wzrost liczby odwiedzin miejsc należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne, wspartych w programie (w porównaniu do 2015 r.)	szt.	Beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	0	35 000	nd		
Liczba budynków zabytkowych poddanych modernizacji (wpisanych do rejestru zabytków)	szt.	Beneficjenci projektów wpisanych do Programu	nd	4	6	nd		

³ W związku z koniecznością zapewnienia tajemnicy statystycznej Główny Urząd Statystyczny zaprzestał publikowania ww. danych dla gmin (przedmiotowe dane są dostępne dla powiatów, podregionów i województw).

Komentarz – wskaźniki celu 5

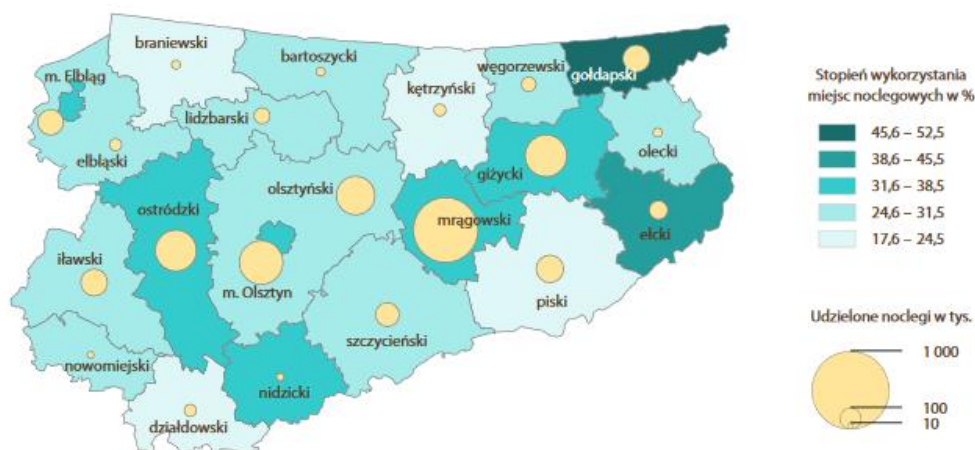
Cel 5 zakłada **zwiększenie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej Ełku**. Środowisko naturalne jest jednym z kluczowych zasobów determinujących atrakcyjność miasta. Potrzebne są jednak bodźce, dzięki którym turystyka stanie się istotniejszą gałęzią lokalnej gospodarki, niż ma to miejsce obecnie. Zaplanowane działania mają stać się impulsem do przyciągnięcia turystów, aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców Ełku oraz tworzenia nowych firm w branżach powiązanych z turystyką, kulturą, sportem i rekreacją. Będą również służyły mieszkańcom Ełku dla realizacji ich inicjatyw czy po prostu dla codziennego, rekreacyjnego wykorzystania.

Niestety z powodu zmiany podejścia Głównego Urzędu Statystycznego dot. mierzenia ruchu turystycznego nie jest możliwe przedstawienie odpowiednich informacji dla Ełku. W związku z koniecznością zapewnienia tajemnicy statystycznej, zaprzestano publikowania ww. danych dla gmin (są dostępne dla powiatów, podregionów i województw). Będzie się to wiązało z koniecznością zmiany katalogu wskaźników przy okazji aktualizacji programu rewitalizacji.

Biorąc pod uwagę dostępne dane dla powiatu ełckiego należy stwierdzić, że nastąpiła poprawa wskaźników turystycznych. W ubiegłym roku w powiecie ełckim udzielono łącznie 84 tys. noclegów dla prawie 25 tys. turystów. Było to prawie 20 tys. noclegów i 1,5 tys. turystów więcej niż w 2015 r. Powiat ełcki generuje 1,95% ruchu turystycznego całego województwa warmińsko-mazurskiego.

Średnia ilość noclegów przypadających na 1 turystę wynosiła 3,4. Poprawa w tym zakresie spowodowana jest przede wszystkim znacznym wzrostem ilości noclegów udzielanych turystom z zagranicy, głównie z Ukrainy, którzy najprawdopodobniej są pracownikami firm zlokalizowanych w Ełku lub okolicach. Ukraińcy korzystają głównie z obiektów noclegowych poza Ełkiem. W samym mieście liczba turystów zagranicznych w 2016 r. wynosiła 2 698 i wzrosła rok do roku o 556 osób. Ełk odwiedzają głównie turyści z Niemiec (743 osoby, wzrost o 193), a w dalszej kolejności z Litwy i Ukrainy. Średnia ilość noclegów turysty zagranicznego wynosiła 2,83.

W raporcie Głównego Urzędu Statystycznego pn. *Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 r.* wskazano, że pod względem stopnia wykorzystania miejsc noclegowych na Warmii i Mazurach najlepiej sytuacja wygląda w hotelach, natomiast najmniej wykorzystane są kwatery agroturystyczne oraz pokoje gościnne. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w powiecie ełckim (39,9%) jest na znacznie powyżej średniej wojewódzkiej (31,9%).

Rysunek 6 Udzielone noclegi i stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2016 r. wg powiatów (Źródło: Turystyka w województwie warmińsko-mazurskim w 2016 r., GUS).

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Kultura i dziedzictwo historyczne są ważnym elementem budowania wartości i tożsamości miasta oraz planowania społeczno-gospodarczego rozwoju. W programie rewitalizacji zaplanowano działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności turystycznej dwóch największych **instytucji kultury** w Ełku: Muzeum Historycznego w Ełku i Ełckiego Centrum Kultury. Muzeum rozpoczęło już działania na rzecz zagospodarowania na swoje potrzeby terenu EKW i budynków tam zlokalizowanych. Również ECK planuje w najbliższym czasie rozbudowę budynku i zagospodarowanie terenu od strony ul. Zamkowej na park muzyczny. Ww. działania mają spowodować wzrost liczby odwiedzających obie instytucje kultury o ok. 35 tys. osób. Pomiar efektów nastąpi po zakończeniu inwestycji i rozpoczęciu świadczenia nowych usług.

W ubiegłym roku z oferty Muzeum Historycznego w Ełku skorzystało ponad 36 tys. osób (wzrost o 4 tys. rok do roku). Głównym zainteresowaniem cieszyła się Ełcka Kolej Wąskotorowa (87% wszystkich osób). 18,7 tys. odwiedzających skorzystało z przejazdu kolejką, a 12 793 z oferty stacjonarnej EKW.

Rysunek 7 Wizualizacja koncepcji zagospodarowania Ełckiej Kolei Wąskotorowej (źródło: Muzeum Historyczne w Ełku).

W ubiegłym roku beneficjenci projektów wpisanych do programu rewitalizacji Ełku realizowali działania przy 4 budynkach ujętych w **wojewódzkim rejestrze zabytków**. W większości przypadków prowadzone inwestycje miały charakter częściowy, uwzględniający bieżące potrzeby i możliwości finansowe. Ponadto w realizacji lub przygotowaniu były inwestycje w dwóch kolejnych zabytkach: Ełckiej Kolei Wąskotorowej i budynku kościoła chrześcijan baptystów przy ul. 3 Maja 8.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Tabela 5 Inwestycje beneficjentów projektów wpisanych do programu rewitalizacji przy budynkach ujętych w rejestrze zabytków w Śródmieściu Ełku w 2016 r. (źródło: beneficjanci projektów wpisanych do „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”).

Zabytek	Zakres prac
Budynek mieszkalno-handlowy przy ul. Armii Krajowej 20	wykonanie remontu elewacji frontowej, remont ściany podwórzowej, izolacja piwnic i ścian fundamentowych, remont balkonów
Budynek mieszkalny przy ul. Wojska Polskiego 57	remont elewacji od strony ul. Wojska Polskiego
Wyższe Seminarium Duchowne ul. Kościuszki 9	remont elewacji północno-zachodniej, obróbki blacharskie, remont tynków, odkopanie i izolacja fundamentu budynku
Kościół Najświętszego Serca Jezusowego w Ełku ul. Armii Krajowej 2	wykonanie i wymiana drzwi głównych wejściowych wraz z naświetleniem, remont ścian i sufitów przedsionków oraz klatek schodowych, renowacja drewnianych okładzin, renowacja ławek w przedsionku głównym, renowacja drzwi głównych wahadłowych w głównym przedsionku, wymiana okien w zakrystii, renowacja posadzki wewnątrz budynku kościoła, ekspertyza techniczna i remont organów

Budynek przy ul. Armii Krajowej 20

Wyższe Seminarium Duchowne przy ul. Kościuszki 9

Budynek przy ul. Wojska Polskiego 57

Kościół NSJ ul. Armii Krajowej 2

Cel 6 - Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Zwiększenie efektywności energetycznej								
Nazwa wskaźnika	Miernik	Źródło Informacji	Śródmieście			Miasto Ełk		
			Wartość bazowa	2016 r.	Wartość docelowa (2023 r.)	2016 r.		
Średnie jednostkowe roczne zużycie energii w grupie budynków użyteczności publicznej (w danym roku)	kWh/m ² /rok	Urząd Miasta Ełku, Wydział Mienia Komunalnego	153	141	145	139		
Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych (narastająco)	szt.	Administrator Sp. z o.o., Spółdzielnia Mieszkaniowa „Świt”, Urząd Miasta Ełku – Wydział Mienia Komunalnego, Starostwo Powiatowe w Ełku	nd	27	98	nd		
Roczne zużycie energii elektrycznej przez system oświetlenia miejskiego do liczby punktów świetlnych	MWh/punkt/rok	Urząd Miasta Ełku, Wydział Mienia Komunalnego	nd			Wartość bazowa – 0,704	2016 r. – 0,553	Wartość docelowa (2023 r.) – 0,570

Komentarz – wskaźniki celu 6

Wśród budynków w Ełku dominują wybudowane przed 1989 rokiem. Najwięcej takich budynków znajduje się w „Śródmieściu”. Ich stan techniczny odbiega od obecnie obowiązujących norm i wymaga pilnej interwencji. Duże są zwłaszcza **potrzeby termomodernizacyjne**. W celu 6 zaplanowano więc realizację inwestycji poprawiających stan techniczny budynków, które przełożą się na efekt społeczny w postaci poprawy warunków życia mieszkańców „Śródmieścia”. Jest to jeden z warunków przeprowadzenia skutecznych działań aktywizacyjnych i integracyjnych społeczności obszaru rewitalizacji.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat pracom termomodernizacyjnym regularnie poddawane budynki wielorodzinne. W ubiegłym roku, w Śródmieściu Ełku, tego typu działania przeprowadzono w 27 budynkach zarządzanych przez Administrator Sp. z o.o. i Spółdzielnię Mieszkaniową „Świt”.

Tabela 6 Budynki wielorodzinne w Śródmieściu poddane pracom termomodernizacyjnym w 2016 r. (źródło: SM „Świt”, Administrator Sp. z o.o.).

Spółdzielnia Mieszkaniowa "Świt"	Administrator Sp. z o.o.
•Wojska Polskiego 36 •Wojska Polskiego 44 •Wojska Polskiego 44A •Wojska Polskiego 67 •Armii Krajowej 48 •Gizewiusza 10A	•3 Maja 5 •Armii Krajowej 15 •Armii Krajowej 20 •Armii Krajowej 40 •Gdańska 22 i 24 •Gdańska 2 i Mickiewicza 21 •Kościuszki 20 •Magazynowa 1 •Mickiewicza 14 •Mickiewicza 15 •Mickiewicza 22 •Mickiewicza 27 •Mickiewicza 31 •Mickiewicza 37 i 39 •Orzeszkowej 10 •Orzeszkowej 14A •Świackiego "Sępa" 1 •Wojska Polskiego 18 •Wojska Polskiego 24 •Wojska Polskiego 37 •Wojska Polskiego 57

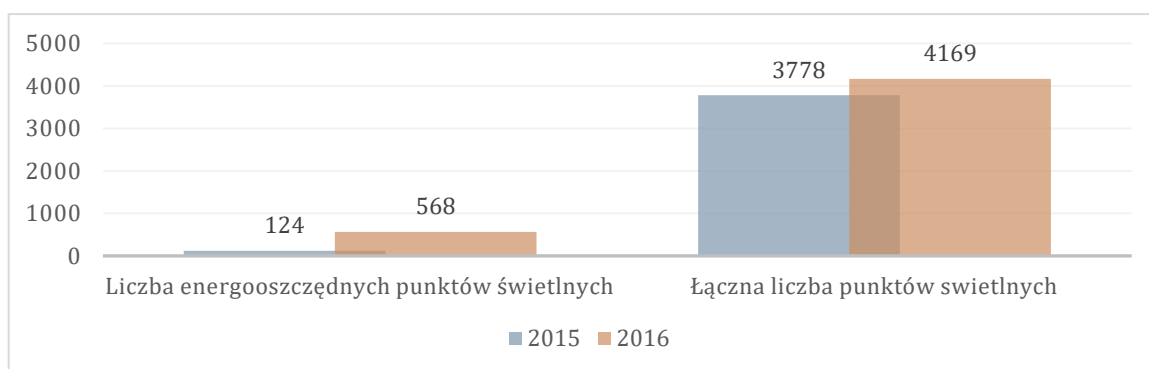
Obserwowany jest znaczny **spadek średniego jednostkowego rocznego zużycia energii w grupie budynków użyteczności publicznej** zlokalizowanych w Śródmieściu, jak i całym mieście. Poprawa w tym zakresie spowodowana jest coraz cieplejszymi zimami. W 2013 r. średnia temperatura zimowa w Ełku wynosiła -4°C , a w 2016 r. 0°C . W najbliższych latach planowane są inwestycje z zakresu termomodernizacji miejskich szkół i przedszkoli oraz budynku Urzędu Miasta Ełku, w związku z czym można spodziewać się dalszego zmniejszania zapotrzebowania na energię.

Zauważalne jest wyraźne **zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez system oświetlenia miejskiego**. W realizowanych przez samorząd miejski inwestycjach stosowane jest nowoczesne

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

i energooszczędne oświetlenie w technologii LED. Energooszczędne punkty świetlne stanowiły w ubiegłym roku 13,62% wszystkich punktów świetlnych w mieście. Dla porównania w 2015 r. wartość ta wynosiła zaledwie 3,28%. W 2016 r. zbudowano m.in. linię oświetlenia ulicznego ulicy Towarowej (wykonanie linii kablowej dł. ok. 825 m, ustanowienie 24 słupów oświetleniowych, zamontowanie opraw oświetleniowych typu LED z automatyczną reedukacją natężenia oświetlenia). Rok wcześniej, przy modernizacji ul. Kilińskiego, oświetlenie uliczne typu LED zastosowano na odcinku od skrzyżowania z ul. Targową do skrzyżowania z ul. Emilii Plater. Takich przykładów jest więcej, dzięki czemu w 2016 r. osiągnięto już wartość docelową zaplanowaną na 2023 r. (zarówno w programie rewitalizacji, jak i w programie niskoemisyjnym⁴).

Tabela 7 Statystyki dot. oświetlenia ulicznego w Ełku w latach 2015-2016 (źródło: Wydział Mienia Komunalnego Urzędu Miasta Ełku).

Rysunek 8 Przykłady modernizacji budynków wielorodzinnych w Śródmieściu Ełku w 2016 r. (fot. Urząd Miasta Ełku).

UL. MICKIEWICZA 14

UL. MICKIEWICZA 37/39

⁴ „Działania Miasta Ełk na rzecz redukcji emisji CO2 do 2020 r.”

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

UL. MICKIEWICZA 21/GDAŃSKA 2

UL. MICKIEWICZA 31

UL. WOJSKA POLSKIEGO 18

UL. WOJSKA POLSKIEGO 37

UL. WOJSKA POLSKIEGO 24

UL. WOJSKA POLSKIEGO 36

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

UL. WOJSKA POLSKIEGO 44

UL. WOJSKA POLSKIEGO 44A

UL. WOJSKA POLSKIEGO 67

UL. MICKIEWICZA 1

UL. ARMII KRAJOWEJ 15

UL. ARMII KRAJOWEJ 40

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

UL. ARMII KRAJOWEJ 48

UL. GDAŃSKA 22

UL. ORZESZKOWEJ 14A

UL. ŚWIACKIEGO „SĘPA” 1

UL. 3 MAJA 5

UL. MICKIEWICZA 15

Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację

ZAŁOŻENIA PROJEKTU

1 lipca 2016 r. Miasto Ełk oficjalnie rozpoczęło realizację projektu „Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację”. Koncepcja Gminy Miasta Ełk otrzymała dofinansowanie w wysokości 803 160 zł w konkursie „Modelowa rewitalizacja miast”, który został ogłoszony przez Ministerstwo Rozwoju. Ełk razem z 19 innymi miastami z całego kraju będzie organizatorem modelowych działań rewitalizacyjnych, służących za przykład dla innych samorządów. Projekt potrwa 24 miesiące.

Zadania będą koncentrowały się wokół ełckiego Śródmieścia, jego mieszkańców i problemów, które zostały w tym obszarze zdiagnozowane. W ramach projektu zaplanowano organizację nowoczesnych i ciekawych w formie konsultacji społecznych dla różnych grup ełczan (dzieci i młodzież, dorośli, seniorzy, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, aktywiści, artyści), których efekty posłużą do aktualizacji „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”. Ponadto zostaną zainicjowane działania streetworkerów i animatorów społecznych na rzecz aktywizowania ełckiej młodzieży w ramach Akademii Rewitalizacji. Powstaną programy funkcjonalno-użytkowe budynków, przeznaczone pod cele społeczne, oraz programy coachingowe dla różnych grup społecznych.

Generowane poprzez projekt, sprawdzone i modelowe, praktyki współpracy z mieszkańcami będą podstawą do stworzenia podręcznika dokumentującego przebieg projektu i stanowiącego kompendium wiedzy dla innych samorządów. Opracowania, programy, dokumentacje zdjęciowe oraz wiele innych przydatnych informacji zostaną udostępnione za pośrednictwem e-narzędzia internetowego pn. Ełcka Platforma Rewitalizacji.

DZIAŁANIA ZREALIZOWANE W 2016 ROKU

Projekt rozpoczął się w lipcu 2016 r. Od sierpnia prowadzona była rekrutacja specjalistów do zespołu, którego zadaniem miało być merytoryczne nadzorowanie procesu **konsultacji społecznych** aktualizacji „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”:

- ekspert ds. partycypacji społecznej - odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie metodologii trzech form prowadzenia konsultacji społecznych, a także moderowanie spotkań z mieszkańcami;
- animator społeczny - odpowiedzialny za aktywizację mieszkańców do efektywnego włączania się na rzecz skutecznej rewitalizacji Śródmieścia, poprzez udział w konsultacjach społecznych, wizyty w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym projektu, kontakt z Urzędem Miasta w kwestii zgłaszania lokalnych inicjatyw mieszkańców;
- streetworker - odpowiedzialny za nawiązanie oraz podtrzymywanie kontaktu z mieszkańcami Śródmieścia, skuteczną promocję konsultacji społecznych oraz bezpośrednio zapraszanie poszczególnych grup mieszkańców do aktywnego włączenia się w proces rewitalizacji najstarszej części miasta;
- facylitator - odpowiedzialny za prawidłowy przebieg procesu konsultacji, tj. pomoc w formułowaniu wizji zmian ełckiego Śródmieścia, wyjaśnianie zawiłych kwestii i pojęć związanych z rewitalizacją oraz łagodzenie sytuacji konfliktowych, które mogą pojawić się na etapie zbierania uwag i opinii od mieszkańców.

Dzięki zaplanowaniu metodologii konsultacji społecznych, promocji procesu na terenie Śródmieścia, do grudnia 2016 r. w konsultacjach społecznych wzięło udział 150 mieszkańców. Był to udział bezpośredni

NOWE ŚRÓDMIEŚCIE MIASTA EŁK – WZÓR NA REWITALIZACJĘ

i zaangażowany podczas spotkań z zespołem merytorycznym. Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w następujący sposób:

- metoda grup fokusowych, tj. zogniskowanych wywiadów z określoną grupą mieszkańców, w celu zebrania szczegółowych i istotnych opinii na temat jakości życia w ełckim Śródmieściu; w ramach projektu zorganizowano 6 spotkań – fokusów z seniorami, osobami dorosłymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych, dziećmi i młodzieżą, przedsiębiorcami oraz przedstawicielami instytucji samorządowych i społecznych;

- metoda OpenSpace, tj. spotkanie, w którym mieszkańcy zostali podzieleni na mniejsze podgrupy, w których pracowali nad rozwiązaniami wskazanymi przez siebie problemów występujących na obszarze rewitalizacji, wdrożeniem nowych pomysłów; głównym rezultatem pracy warsztatowej były nowe rozwiązania, propozycje zmian do programu, a także rzeczowa dyskusja z zespołem specjalistów, którzy moderowali spotkanie.

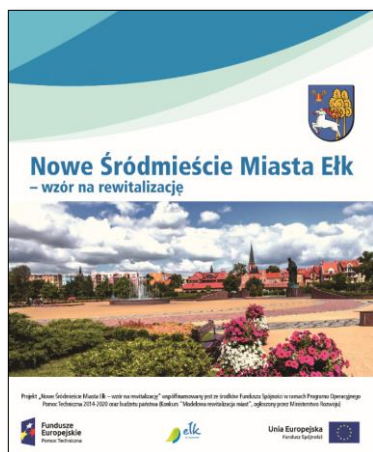
W maju 2017 r., zostały zorganizowane kolejne spotkania konsultacyjne, tym razem przeprowadzone metodą Planning for Real™. Konsultacje w przestrzeni to aktywne spotkania, podczas których mieszkańcy z zapewnionych przez organizatorów materiałów konsultują problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe przy dużych, trójwymiarowych modelach przestrzennych danej okolicy. Na gotowym modelu uczestnicy umieszczają karty przedstawiające różne lokalne kwestie, które wymagają rozwiązania np. dostępna miejska infrastruktura, ochrona zdrowia, transport publiczny, rynek lokalny itd.

W 2016 r. został uruchomiony **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny** projektu, w którym dyżur pełnią streetworker i animator społeczny. Spotkania z mieszkańcami organizowane są w każdy wtorek miesiąca, od godz. 15:30 do 18:00. Punkt mieści się w Kamienicy przy ul. Małeckich 3, na pierwszym piętrze,

NOWE ŚRÓDMIEŚCIE MIASTA EŁK – WZÓR NA REWITALIZACJĘ

w pokoju 10.3. Zadaniem Punktu jest informowanie mieszkańców o aktualnych działaniach rewitalizacyjnych prowadzonych na terenie Śródmieścia, organizacja ciekawych tematycznie warsztatów dla dzieci i młodzieży o tematyce związanej z rewitalizacją, a także organizowanie spotkań przy kawie i herbacie, podczas których mieszkańcy mogą na bieżąco zgłaszać swoje uwagi do „Programu Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023”, zasięgać informacji o modelowym procesie odnowy Śródmieścia oraz przekazać nowe pomysły na inicjatywy społeczne, inwestycje przyczyniające się do poprawy stanu technicznego budynków i przestrzeni miejskich. Ponadto w Punkcie mieszkańcy mogą przejrzeć „Program Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023” i skorzystać z materiałów informacyjnych (mapa obszaru rewitalizacji, broszura informacyjna).

Pod koniec roku została wydana **broszura informacyjna** dotycząca rewitalizacji ełckiego Śródmieścia, która dostępna jest bezpłatnie w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym projektu, Urzędzie Miasta, miejskich jednostkach organizacyjnych (szkoły, MOPS, PCPR, biblioteka, Ełckie Centrum Kultury, Centrum Edukacji Ekologicznej). W broszurze, w sposób przystępny i syntetyczny został przedstawiony proces rewitalizacji, zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Zaprezentowano również główne założenia projektu „Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację” oraz wskazano dane teled adresowe, pod którymi mieszkańcy mogą kontaktować się z biurem projektu w celu przekazania własnych uwag i opinii.

Biuro projektu na bieżąco publikuje artykuły informacyjne o postępie projektu na **stronie www.elk.pl**, zakładka **Rewitalizacja**.

Podsumowanie

„Program Rewitalizacji Ełku na lata 2016-2023” funkcjonuje od kwietnia 2016 r. Te kilka miesięcy ubiegłego roku zostały poświęcone na rozpoczęcie przygotowań lub realizację ponad połowy zaplanowanych projektów, w tym najważniejszych projektów inwestycyjnych takich jak adaptacja budynku pod Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej, modernizacja MOPS, zagospodarowanie podwórek czy też zagospodarowanie EKW na potrzeby Muzeum Historycznego w Ełku.

Z drugiej strony spośród zaplanowanych projektów społecznych realizowany był jedynie projekt „Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację”. Wynika to przede wszystkim z konieczności przygotowania, w pierwszej kolejności, odpowiedniej infrastruktury. Innym powodem była ograniczona możliwość pozyskania dofinansowania z funduszy unijnych na projekty „miękkie”, zaplanowane w programie. Np. w ramach instrumentu ZIT bis była możliwość zorganizowania tylko jednego tego typu konkursu (aktywizacja zawodowa). W 2017 r. będą natomiast cztery konkursy – po dwa z zakresu aktywizacji zawodowej oraz lokalnych działań integrujących społeczność. W związku z tym w następnych latach należy spodziewać się znaczącego przyspieszenia w realizacji projektów społecznych.

Analiza wskaźników służących monitorowaniu postępów w osiągnięciu celów programu rewitalizacji wskazuje, że Śródmieście pozostaje obszarem, w którym mamy do czynienia z występowaniem stanu kryzysowego. Niemniej jednak zauważalna jest poprawa w przypadku większości wskaźników, w szczególności związanych z sytuacją na lokalnym rynku pracy, skutkujących m.in. zmniejszeniem ubóstwa, a tym samym liczby klientów pomocy społecznej. W ubiegłym roku prowadzone były również intensywne prace związane z poprawą stanu technicznego wielorodzinnych budynków mieszkalnych czy też zmniejszeniem zapotrzebowania na energię w sferze publicznej.

Wśród negatywnych zjawisk uwagę zwraca szczególnie kwestia przemocy w rodzinie. Znacząco zwiększyła się liczba oficjalnie zgłaszanych tego typu przypadków. Nie jest to jednak jednoznaczna kwestia. Zwiększenie ilości zgłaszania przypadków przemocy może świadczyć o większej świadomości społecznej w tym zakresie, zwłaszcza w obliczu licznych inicjatyw podejmowanych przez samorząd miejski w tym zakresie. Być może w poprzednich latach skala przemocy była podobna, jednak dużo mniej jej przypadków było sygnalizowanych odpowiednim służbom.

W 2016 r. rozpoczęto realizację projektu „Nowe Śródmieście Miasta Ełk – wzór na rewitalizację”. W jego ramach zorganizowano w ubiegłym roku intensywne działania konsultacyjne, włączające społeczność lokalną w planowanie i wdrażanie rewitalizacji w Śródmieściu Ełku. Wypracowane w projekcie rozwiązania posłużą innym samorządom z całego kraju jako model do skutecznej realizacji procesu rewitalizacji.